

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

September 2020 | LT

Komunikacija krizės metu

Šiame paskutiniajame prancūzų kalba parengtame serijos epizode už komunikaciją atsakinga EESRK pirmininko pavaduotoja **Isabel Caño Aguilar** kalba apie COVID patirtį. Ji pasakoja, kaip pandemija pakeitė visą EESRK komunikacijos darbą: solidarumas ir įsipareigojimas veikti tapo visos jos veiklos ir visų iniciatyvų, visų pirma **pilietinio solidarumo premijos iniciatyvos**, pagrindu. Pirmininko pavaduotojos nuomone, „po šios pandemijos niekas nebus kaip anksčiau. Tačiau mūsų atsakomybė – reaguoti, kad Europa taptų stipresne. To mūsų prašo Europos piliečiai.“

Papasakok man... (Draw me...)

Baigiame rubriką „Papasakok man...“. Šie paskutiniai straipsniai papildo nuo pandemijos pradžios mus lydėjusių pasakojimų ciklą. Nuoširdūs pasakojimai apie šį priverstinės izoliacijos laiką mus jaudina, skatina ieškoti grožio kituose, geriau suvokti gyvenimo prasmę ir pajusti akimirkos svarbą laike ir erdvėje.

Dėkojame paskutiniajame šio ciklo epizode dalyvavusiems nariams: **Claudine Otto, Giulia Barbucci, Laure Batut, Bente Sorgenfrey, Karolina Dreszer-Smalec, Dilyana Slavova, Renate Heinisch, Janusz Pietkiewicz, Jože Smole, Martin Siecker, Arnaud Schwartz.**

EESRK info komandos vardu dėkojame 43 atstovams iš 27 valstybių narių, kurie skyrė laiko ir dėmesį plunksnos, suteikdami galimybę skaitytojams sužinoti daugiau, panirti į jų išgyvenimus ir mintis apie šį

sunkų laikotarpį, kurį išgyvename.

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

REDAKCIJOS SKILTIS

Pilietinė visuomenė turi pasinaudoti galimybe žvalgiai ir realistiškai ieškoti naujų kelių?

Šiuo spartesnių pokyčių laikmečiu pastebėjome, kokia trapi gali būti mūsų demokratija, mūsų visuomenė ir mūsų planeta.

Savo pirmininkavimą pradėjau 2018 m. balandžio mėn., manydamas, kad mūsų kelionei į tvarią Europą paspartinti mums reikia atgaivinti humanistinę Renesanso dvasią. Po „Brexit'o“ ir prieš Europos rinkimus žinojau, kad pilietinei visuomenei tenka gyvybiškai svarbus vaidmuo pertvarkant ekonomiką į tvaresnį ir pažangesnį modelį.

Šį mėnesį baigiasi mano kadencija ir dabar galiu pasakyti, kad Europa ir vėl parodė savo atsparumą. Nacionalistai ir euroskeptikai pralaimėjo ES rinkimus, o COVID-19 pandemija negailestingai smogė jų melagingam naratyvui. ES ėmėsi beprecedenčių priemonių ir per keletą mėnesių sugriovė tabu, kurie, atrodė, iškalti akmenyje, apsaugodama mūsų piliečius ir bendruomenes bei investuodama į tvirtą ateities strategiją, kuri kaip niekad sulaukė plataus pritarimo.

Šiandien vis labiau įsitikinu, kad trys mano pirmininkavimo prioritetai – tvarus vystymasis, taika ir kultūra – išlieka šio Europos renesanso pagrindu.

Pandemija galbūt ir buvo įspėjamasis signalas, tačiau ir taip susiduriame su klimato kaita ir dažnėjančiais ekstremaliais klimato reiškiniais. Po COVID-19 pandemijos priimtas ES ekonomikos atgaivinimo planas yra unikali galimybė išvengti apokaliptinio scenarijaus ir paversti Europą pasaulio lydere tvarumo srityje.

Pilietinė visuomenė gali būti kelrodė. Buvome pirmoji iš ES institucijų, išklausių Gretą Thunberg ir jaunosius klimato aktyvistus, išėjusius į gatves pareikalauti pokyčių jau šiandien. Mes EESRK pirmieji pradėjome kurti žiedinės ekonomikos ir darnaus vystymosi modelius. Mūsų atstovaujamos organizacijos, kartu su vietos valdžios institucijomis, ir toliau bus priešakyje įgyvendinant ekonomikos atgaivinimo po pandemijos planą, stengdamosi išvengti chaoso. Esame Konferencijos

dėl Europos ateities išvakarėse, o tai puiki proga kartu tiesti kelią į naują Europą.

Prieš 70 metų Robertas Šumanas savo deklaracijoje teigė, kad taika pasaulyje negali būti garantuota be kūrybiškų pastangų, atsveriančių jai gresiančius pavojus. Niekada, nė vienoje pasaulio vietoje, jokių istorijos momentu, moterys ir vyrai nėra gyvenę tokį ilgą taikos, stabilumo ir ekonominės gerovės laikotarpį; laisvės ir teisės dar niekada nebuvo užtikrintos taip, kaip šiuo metu yra Europoje. Tačiau, visi žinome, kad negalima užmigti ant laurų.

Europai teko daug išbandymų krizėmis, o dabartinis išbandymas – nelaukta ir beprecedentė pandemija – yra dar sunkesnis. Tačiau esu įsitikinęs, kad turime pakankamai energijos ir kūrybiškumo dar labiau sustiprėti visi kartu. Atėjo laikas atremti dar vieną iššūkį.

Šie Europos pilietinės visuomenės namai, kurie neseniai paminėjo savo 60-ąsias metines, yra svarbūs laikotarpiu, kai atsiranda naujų pajėgumų pažvelgti į tai, kas iš tiesų svarbu, tapdami atviresniais pokyčiams ir siūlydami būdus, kaip kurti Europą „pasiekus konkrečių laimėjimų, kurie pirmiausia sudarys sąlygas atsirasti tikram solidarumui“, – sakė R. Šumanas.

RenESansą sukurs moterys ir vyrai, kurie nebijo naujovių, nebijo svajoti, įsipareigoti, rizikuoti ir ugdyti bendrą atsakomybės jausmą, su aistra, įžvalgiai ir realistiškai ieškoti naujų kelių

Luca Jahier

EESRK pirmininkas

ŠIDŲMŲTINOS DATOS

2020 m. spalio 6-7 d., Briuselis (Belgija)

Naujų EESRK narių priėmimo dienos

2020 m. spalio 27-29 d., Briuselis (Belgija)

Atnaujintos sudėties EESRK plenarinė sesija

KAROLINA DRESZER-SMALEC: „KO PASIMOK?ME IŠ KORONAVIRUSO“

2020 m. kovo mėnesį pradėjome suvokti, kad COVID-19 pandemija yra ne tik sveikatos krizė – ji paveiks daug mūsų gyvenimo aspektų.

Asociacijoms ir aktyvistams taip pat tapo akivaizdu, kad savo įprastame darbe susidursime su naujais iššūkiais. Susidariusi padėtis pasirodė esanti netgi blogesnė, nei tikėtasi.

2020 m. gegužės mėn. suorganizavome „virtualų kokteilių vakarėlį“. Po dviejų mėnesių karantino ir virtualaus darbo nusprendėme susitikti ir pasidalyti savo pirminėmis mintimis apie šį laikotarpį.

Keletą valandų vyko karštos diskusijos su kolegomis iš Europos pilietinio forumo – tarptautinio tinklo, iš 27 Europos šalių subūrusio daugiau kaip 100 asociacijų ir NVO, kurios aktyviai veikia pilietinio ugdymo, žmogaus teisių apsaugos ir demokratijos gynimo srityse. Nors dalyviai žvelgė iš savo nacionalinės perspektyvos, vis dėlto išvados buvo panašios.

Remdamiesi šiomis diskusijomis sudarėme tokį įgytos patirties pavyzdžių sąrašą:

Pirma. Mūsų saugumas priklauso nuo kitų žmonių saugumo.

Visuotinė sveikatos ir socialinė apsauga reikalinga kiekvienam asmeniui tiek mūsų visuomenėje, tiek ir visame pasaulyje.

Antra. Visi esame pažeidžiami ir mūsų likimai yra susipynę.

Solidarumas, lygybė, teisės ir priežiūra turi būti tarptautinių santykių ir žmonių kasdienio gyvenimo pagrindas.

Trečia. Bendra gerovė egzistuoja.

Viešosios institucijos turi tarnauti ne konkrečioms interesams, o bendrai gerovei ir ją ginti bei užtikrinti.

Ketvirta. Demokratija yra pagrindinė antivirsinė priemonė, kurios mums visiems reikia.

Viešąją gerovę padeda užtikrinti piliečių informuotumas ir jų dalyvavimas, patikima informacija, vieši tyrimai ir švietimas, taip pat skaidrios institucijos.

Penkta. Pasaulinė rinkos sistema patyrė fiasko.

Turime perkelti gamybą, įgyvendinti žiedinę ekonomiką ir užtikrinti visuotines bazines pajamas visiems.

Šešta. Esame Žemės sergėtojai, o ne jos savininkai.

Gamtai naudingas mūsų karantinas, taip ji gali atsigaivinti nuo mūsų padarytos žalos. Turime atstatyti aplinkosauginį teisingumą pasaulyje.

Septinta. Tikrieji didvyriai yra ypatingos svarbos darbuotojai. Moterys yra priešakinėse gretose.

Socialinėje hierarchijoje būtina pripažinti moterų indėlį. Tos, kurios yra nematomos, turi galėti visapusiškai

naudotis savo teisėmis.

Aštunta. Būtina lėtinti tempą.

Karantinas privertė mus visą dėmesį skirti socialiniams ryšiams, kantrumui ir atjautai – šias vertybes turime puoselėti ir ilguoju laikotarpiu.

Devinta. Mums reikia žmogiškojo, socialinio ir ekologinio saugumo.

Išsipareigojame siekti teisingo ekonomikos atsigavimo ir pertvarkos savo šalyje, Europoje ir visame pasaulyje.

Dešimta. Ateitis turi būti kitokia nei praeitis.

Turime pasimokyti iš šios įgytos patirties ir veikti kartu.

Ar turėsime galimybę po krizės dar labiau pasimokyti? Ar sugebėsime krizę paversti nauja galimybe?

Tvirtai tikiu, kad ateitis turi būti kitokia.

MARTIN SIECKER: VISADA ŽVELK ? ŠVIESI ?J? GYVENIMO PUS?

Viskas nauja – tai pirmoji mano paties patirta pandemija. Internetu radau 10 didžiausių istorijoje pandemijų sąrašą ir sužinojau, kad paskutinė iki COVID-19 Europą sukretusi pandemija buvo 1920 m. ispaniškasis gripas. Gal ir esu senas, bet ne tiek.

Mano partnerė labai lengvai užsikrečia, nes nėra labai atspari virusams, todėl, jeigu ji ką nors pasigaus, ji gali labai greitai susirgti lėtine obstrukcine plaučių liga. Todėl mes labai nenoriai bendraujame su kitais. Tai – mums abiem nauja patirtis. Ji daugiau ar mažiau savanoriškai izoliuojasi, kad neužsikrėstų. Dabar man tenka daryti tai, ką ji darė anksčiau, pavyzdžiui, pasirūpinti maisto produktais. Iki krizės, jai padėdavau 1 metro atstumu iš paskos stumdamas prekių vežimėlį, kurį ji pripildydavo. Dabar viskas pasikeitė.

Stumti vežimėlį nesunku – tau belieka tik sekti iš paskos ir, kol ji krauna prekes, mąstyti, kaip sukurti geresnį pasaulį. Kadangi dabar man pačiam tenka krauti prekes, ties kiekviena lentyna mindžikuoju nežinodamas, kurią gi prekę pasirinkti. Pirkinių sąrašė įrašyta kava, o lentynoje išrikiuota dešimtys skirtingų prekių ženklų, kurie visi atrodo vienodi. Kokio tualetinio popieriaus mums reikia – 1, 2, 3 arba 4 sluoksnių? Mano žmona žino, kokios prekės ji nori ir kur ji yra, todėl užtrunkame vos keletą minučių. Man gi parduotuvės primena labirintą – tik alaus skyriuje nejaučiu jokie streso, o kitur užtrunku valandų valandas, visiškai pasimetęs ką pasirinkti.

Mane nustebino pradinė Nyderlandų gyventojų reakcija į pandemiją. Jie reagavo vieningai ir solidariai. Deja, bet nedidelės susipainiojusį ir šiaip apgailėtinų žmonių grupės apdairumas truko neilgai – per keletą savaičių jų solidarumas išgaravo. Žmonės nustojo laikytis taisyklių, kaltino vyriausybę, kad ši pažeidžia jų pagrindines teises ir riboja jų keturias laisves. Todėl, kad atgautų savo neatimamą teisę linksmintis, jie teikė

ieškinius prieš valstybę ir triuškinančiai pralaimėjo.

Gerai, kad gyvename Europoje, kur demokratija ir teisinės valstybės principai yra pakankamai tinkamai užtikrinti (daugelyje valstybių narių), o sveikatos apsaugos sistema – gana gera, palyginti su kitomis pasaulio šalimis. Vertinant, kokį poveikį virusas daro skirtingoms kartoms, akivaizdu, kad jaunimas dėl savo amžiaus nuo jo kenčia labiausiai. Kai tau 19 metų, tau privalu eiti į pasimatymus, tyrinėti savo seksualumą ir atrasti tai, ką vadiname meile. Pandemijos metu net nekalti apsikabinimai yra draudžiami. Visa tai verčia jaunimą jaustis nesaugiai – pasimetusiais dėl nepatenkintų troškimų.

Svarbiausias klausimas – ką daryti su ekonomika. Kai pandemija bus suvaldyta, veiklą pradėti iš naujo, remiantis įprastinės veiklos principu? O gal pasinaudoti galimybe ir pereiti nuo kanibalistinių monopolistų

dominuojamos sistemos prie įtraukaus modelio su tvariomis, nedidelio masto iniciatyvomis taikaus sambūvio sąlygomis ir patikimu stambiu verslu? Kokią kryptį pasirinksiame – tęsime įprastą veiklą, ar keisime savo nevykėlišką elgseną – nuo to priklausys mūsų ateitis ir tai nulems, ar išliksime, ar išmirsime nugrimzdami į savidestrukcijos bedugnę.

Linkiu jums gražaus laiko medituojant, apmąstant, o kai kuriems – atgailos.

JOŽE SMOLE: „PER KRIZ? TAPOME VIENINGI IR STIPRESNI“

Atsitiko tai, ko dar nesame matę. Staiga mus užklupo virusas ir jis plito taip greitai, kad visoje šalyje buvo įvestas visuotinis karantinas. Kadangi tokia padėtis buvo beprecedentė, nežinojome, kaip su ja susidoroti kuo veiksmingiau. Nerimavome, kas mūsų laukia. Iš pradžių buvome išsigandę ir bejėgiai. Versle praktiškai akimirksniu buvo atsisakyta visų einamųjų metų (2020 m.) planų, o dėl neaiškios padėties didelis netikrumas gaubia ir visus ateities planus.

Mes visi savęs klausėme to paties klausimo: o kas toliau? Kaip turėtume elgtis šioje naujoje situacijoje: karantinas, visiška izoliacija ir jokios galimybės žinoti, kada tai baigsis? Didžiausia baimė ir nerimas visada kyla tada, kai neįmanoma nuspėti, kas vyks toliau. Iš pradžių panašiai reagavo ir verslas. Visi norėjo iš mūsų išgirsti, kiek laiko tokia padėtis tęsis, koks bus vyriausybės atsakas ir kokios pagalbos jie gali tikėtis. Jau labai anksti pradėjo aiškėti, kad ne visi esame paveikti vienodai: vieniems ekonomikos sektoriams, pavyzdžiui, turizmo ir logistikos, krizė reiškė pražūtį, o kitiems, kaip antai IT sektoriui ir maisto pramonei, ji atnešė naujų galimybių ir iššūkių.

Mums pasisekė, kad mūsų vyriausybė, nors ir naujai suformuota, reagavo greitai ir tinkamai, todėl kartu rengėme veiksmų, paramos, paskatų ir panašias programas. Šiuo tikslu palaikėme nuolatinį tiesioginį ryšį su daugybe mūsų narių iš skirtingų sektorių, nes norėjome būti kuo geriau informuoti apie situaciją atskiruose sektoriuose, sukaupti kiek įmanoma daugiau idėjų, kokia pagalbos forma būtų veiksmingiausia, ir informuoti vyriausybės atstovus.

Labiausiai man trūksta tiesioginio bendravimo ir susitikimų. Akivaizdu, kad per šį laikotarpį pradėjome kiek įmanoma bendrauti internetu, o tiesioginės komunikacijos iš esmės teko atsisakyti. Didžiąją skaitmeninimo šuolį, kai įmonės tarpusavyje, valstybinės įstaigos su verslo atstovais ir viešasis sektorius su naudotojais komunikuoja elektroninėmis priemonėmis, galima laikyti vienu didžiausių COVID-19 suteiktų pranašumų.

Rezultatai mums parodė, kad svarbiausia yra gera organizacinė tvarka ir visų piliečių drausmė klausant ir laikantis nurodymų bei priemonių, nes tik taip galima rasti teisingų sprendimų.

Akivaizdu, kad COVID-19 atneš pokyčių daugelyje sričių. Tačiau dar net nežinome, kiek truks COVID-19 epidemija; taip pat neaišku, ar per šią epidemiją pradėsime skaičiuoti laikotarpius nuo vienos COVID-19 bangos iki kitos, nes negalėsime šio viruso visiškai išnaikinti. Krizė pasireiškė visose srityse – nuo švietimo ir sveikatos iki, be kita ko, finansų ir ekonomikos sektorių. Nežinome, kokia bus padėtis pasibaigus krizei, nei kaip smarkiai ji paveiks ekonomiką.

Įvyks daugybė pokyčių, apie kuriuos dar net nenutuokiame; todėl neteisinga klausti, kurios darbo vietos bus prarastos. Turime visi kartu stengtis užtikrinti, kad pasibaigus krizei mūsų įmonės, taigi ir mūsų darbo vietos, būtų kuo konkurencingesnės. To pasieksime ne tik teikdami valstybės pagalbą, bet ir nuolat mokydami visais lygmenimis.

Faktas, kad izoliacijos laikotarpis mums aiškiai parodė, kad vien skaitmeniniai ryšiai negali pakeisti tiesioginio bendravimo – nei mokyklose, nei versle, nei kitoje veikloje. Taigi mūsų tikslas, žinoma, yra atkurti tiesioginį bendravimą tiek mūsų asociacijos viduje, tiek ir su visais tais, su kuriais šiuo metu bendraujame tik naudodamiesi internetinėmis priemonėmis.

JANUSZ PIETKIEWICZ: VISUOTINŲS SVARBOS PASLAUGOS IR PANDEMIJA

Vasarį keičiant kovui, kol buvo atliekami tyrimai ir vyko diskusijos, kaip ir kiekvienais metais su savo draugais bulgarais šventėme linksmąją *Martenitsa* šventę. Ant riešo užsirišome baltų ir raudonų siūlų raištelius ir buvome apdalyti sėkmę nešančiomis lėlytėmis iš vilnos. Tvyrojo artėjančio pavasario optimizmas. Palinkėjome vieni kitiems sėkmingo paskutinio penkerių metų kadencijos EESRK etapo.

Instinktyviai laikėmės atokiai nuo Azijoje plintančio viruso keliamos grėsmės mūsų tvarkingam gyvenimui ES širdyje. Tiesa, iš Pietų Europos mus jau pasiekdavo ženklai ir rimti perspėjimai, tačiau turėjome Europos institucijų darbą apsaugoti nuo pandemijos. Be to, kaip juokavo mūsų kolegos iš už Dunojaus, blogiausiu atveju visada bus galima pasinaudoti ir naminiu vaistu nuo visų ligų, t. y. *Martenitsa* rakija. Tenka pripažinti, kad nebuvo paisoma raginimų posėdžių salėse pastatyti dezinfekuojančio skysčio, tačiau mus nuolat tikindavo, kad rizika stebima, todėl mūsų baimės dėl viruso buvo beveik išsklaidytos.

Kovo 11d., trečiadienį, ECO/505 tyrimo grupėje aš vis dar aptarinėjau rekomendacijas dėl tvaraus Europos investicijų plano. Skyriuose parengėme veikslių planus ir užsisakėme savo būsimas keliones, tačiau jau po savaitės gyvenimas visiškai apmirė. *Visiems liepta izoliuotis!* Šią situaciją galėčiau metaforiškai palyginti su staigiai stabdomu traukiniu, kuriam iš po riedmenų pasipila žiežirbos.

Niekas nesitikėjo, kad prireiks izoliavimosi priemonių, kurios kiekvieną dieną tik griežtėjo. Izoliavimasis sudrebino mūsų gyvenimo pamatus. Jis praūžė lyg psichologinis cunamis, neįprastas, kaip poetas Ildefonsas Gałczyński sakytų „liūdesys, besiskverbiantis per visas mintis“. Nustebome, kad reikia likti namuose, netikėta buvo ir kasdienė baimė. Iš kilo klausimų dėl galimybės gauti pagalbos ir būtinausių produktų, teko iš naujo apgalvoti savo įpročius.

Tikrai nemaniau, kad negrįšiu į Briuselį be birželio mėnesio ir kad dėl sustabdytų skrydžių negalėdamas keliauti lėktuvu, važiuosiu mašina tuščiais greitkeliais. Pamenu, atsispausdinau iš generalinio sekretoriaus el. paštu gautą „leidimą“ keliauti – „COVID *laissez-passer*“ – jis buvo išduotas 2020 m. gegužės 29 d. keturiomis kalbomis ir papuoštas įspūdingu atspaudu. Jis turėjo garantuoti, kad man nereikės karantinuotis.

Tačiau norėdamas įsitikinti, telefonu kreipiausi į Vokietijos *Gesundheitsamt* tarnybas tuose regionuose, per kuriuos turėjau keliauti. Birželio 8 d. jau dalyvavau pirmajame Briuselyje surengtame mišriame ECO/510 tyrimo grupės posėdyje, o vėliau ir birželio 10 d. ir 11 d. plenarinėje sesijoje.

Visuomeninėje ir socialinėje žiniasklaidoje jau ėmė plisti komentarai ir įtarimai, esą virusas buvo sukurtas dirbtinai. Gaila, kad kol kas dar nesukurtas šiuolaikinis šedevras, toks kaip 14-ojo amžiaus Džiovano Bokačo „Dekameronas“ arba 1947 m. Alberto Kamiu romanai „Maras“ – kūriniai, kurie iš tiesų atskleidė žmonių prigimties trūkumus ir žmonijos kovą su liga.

Žvelgdamas į pasaulinę izoliavimosi patirtį ir perspėjimus dėl tolesnio SARS-CoV-2 plitimo, kurį šį kartą lydės sezoninis gripas ir kuris kasmet daugelyje šalių nusineša daug gyvybių – net daugiau nei dabar COVID-19, ėmiau mąstyti apie tikrąją, daug dešimtmečių tiesiog ignoruotą „visuotinės svarbos paslaugų“ reikšmę.

COVID-19 pandemija galiausiai parodė, kokią itin svarbią ir stabilizuojančią funkciją atlieka šių paslaugų teikėjai vietos, regionų ir visos Europos lygmenimis. Socialinėje sferoje pagaliau imta tikėti, kad šios paslaugos atlieka esminį vaidmenį, kuriuo grindžiamas Europos socialinis modelis ir galimai pozityvus ekonomikos atsigaivimas remiantis programa „Next Generation EU“ ir Europos žaliojo kurso priemonėmis.

Energijos ir vandens paslaugos, atliekų tvarkymas ir viešasis transportas kilus ekonomikos krizėms užtikrindavo, kad mūsų bendruomenės galėtų toliau gyvuoti, ir teikė saugumą. Vis dėlto, be ankstesnių investicijų į šiuos sektorius negalėtume kasdien atlikti įprastinių veiksmų: ryte nusiprausti duše, išsivirti kavos, laiku nuvažiuoti į darbą ar į ligoninę. Tai taip pat pasakytina apie sveikatos priežiūros problemas, neįgalių asmenų ir pagyvenusių žmonių priežiūrą. Jeigu nebūtų krizės valdymo procedūrų arba visuotinės svarbos paslaugos neturėtų politikų ir visuomenės palaikymo, jos tiesiog nebūtų teikiamos.

Atitinkamai turime įvertinti nepaprastai svarbią švietimo, mokslinių tyrimų sritį ir kultūros bendros sampratos svarbą, ir tik tada skūstis dėl sunkumų, kuriuos patyrėme krizės laikotarpiu.

GIULIA BARBUCCI: TUO LAIKOTARPIU PROFESINŲS SĄJUNGOS BUVO KAIP NIEKADA STIPRIOS

Kovo 11 d. grįžau namo, į Romą. Slogi atmosfera, nerimas. Šiaurės Italijoje jau skaičiuojamos mirtys. Mano dukra Ilaria sugrįžo iš Milano, kur studijuoja, o Barselonoje gyvenanti ir dirbanti vyresnioji dukra Miriam labai sunerimusi.

Vakare Italijos ministras pirmininkas Džiuzepė Konte visoje šalyje paskelbė karantiną. Karantinas jau buvo paskelbtas šiaurės Italijoje, kuri tapo raudona zona, žmonės turi izoliuotis.

Uždarytos mokyklos, sustabdytas futbolo čempionatas ir laisvalaikio bei sporto veikla, sergantiesiems uždrausta atvykti į sveikatos priežiūros įstaigas. Negalima naudotis viešuoju ir asmeniniu transportu, nutraukta nebūtina gamybinė veikla.

Italija apgaubė nerealumo šydas. Sutrikimas, baimė: atrodė, kad virusas nekontroliuojamai plinta ir neįmanoma jo sustabdyti.

Skaudžią realybę iliustruoja du vaizdai: ilga virtinė karinių automobilių, išvežančių mirusiųjų kūnus iš Bergamo, nes kapinėse nebėra vietos, ir jaudinanti ir įsimintina Popiežiaus Pranciškaus malda tuščioje Šv. Petro bazilikos aikštėje, kovo 28 d. transliuota per viso pasaulio televizijas.

Italijos profesinės sąjungos kartu su vyriausybe ėmėsi veiksmų užtikrinti svarbiausios gamybinės veiklos saugumą ir jos tęstinumą, kad prekybos centruose žmonės galėtų įsigyti būtiniausių prekių, o vaistinėse – vaistų. Profesinės sąjungos niekada nenustojo veikti: palaikė tuos, kurie prarado darbą, siekė susitarimų su darbdaviais dėl nuotolinio darbo, užtikrino paramą pajamoms, kurios tapo negarantuotos.

Padėtis ligoninėse buvo nekontroliuojama: trūko lovų, intensyviosios terapijos skyriai perpildyti, sveikatos priežiūros darbuotojai dirbo ekstremaliomis sąlygomis: slaugytojai, gydytojai, tvarkytojai priversti izoliuotis toli nuo namų, jie dirbo be poilsio ir patyrė didžiulę psichologinę naštą slaugydami be artimųjų paguodos mirstančius žmones.

Tuo metu visi žadėjome nepamiršti to, kas nutiko. Dabar bandome judėti į priekį, tačiau virusas nenugalėtas: įvairiose ES šalyse kyla mažesni ar didesni protrūkiai ir kiekviena šalis reaguoja savaip, savo priemonėmis. Būtent dabar, visoms šalims dedant milžiniškas ekonomines pastangas, Europos Sąjunga turėtų veikti vieningai ir koordinuoti atskirų valstybių pastangas, nes suvokiame, kad padėtis vis dar sudėtinga. Veikdami atskirai pergalės nepasieksime.

Tuo laikotarpiu profesinės sąjungos tapo kaip niekada stiprios. Profesinė sąjunga nėra abstrakti sąvoka: tai darbuotojai, teikiantys šaliai teisėtus socialinės lygybės, orumo ir pagarbos reikalavimus. Tie, kurie susidūrė su ligoninių, pagyvenusių žmonių globos namų, parduotuvių, valymo, transporto, verslo realijomis, kai pažeidžiamos pagrindinės darbuotojų sveikatos ir saugos teisės, gali mums pasakyti, kaip pakeisti ekonominį ir socialinį modelį, kuris pasirodė ribotas ir netinkamas tiems, tiems, kurie ateis po mūsų.

Taigi, norėčiau, kad mano dukros, Milane studijuojanti Ilarija ir Barselonoje dirbanti Miriam, gyventų kitokiame pasaulyje – tvariame ekonominiu, aplinkos ir socialiniu požiūriu.

DILYANA SLAVOVA – COVID-19 IŠMOK? MANE NEATID? LIOTI SAVO GYVENIMO PROJEKT?

Pandemija vėl išryškino sienas Europoje, kartais netgi tos pačios šalies viduje. Galima būtų manyti, kad dėl to sumažėjo regionų ir miestų tarptautinio bendradarbiavimo mastas. Tačiau iš esmės viskas buvo priešingai.

Taigi, koks buvo gyvenimas Bulgarijoje karantino metu? Neslėpsiu, tokiai dinamiškai ir energingai veiklos lauke mėgėjai kaip man jis buvo sunkus. Buvo daug apribojimų. Turėjome būti namuose, o iš namų išeiti galėjome tik būtiniausių prekių parduotuvių darbo valandomis nusipirkti maisto, vaistų ar namų ūkio prekių. Įėjus į parduotuvę ir prie jos buvo privaloma laikytis saugaus bent 1,5 m atstumo. Padėtis buvo gana sudėtinga: prieš išvykstant iš Sofijos miesto, buvo būtina užpildyti formą, nurodant kelionės priežastį ir vietą, į kurią vykstama. Formą reikėdavo parodyti policijai, to paprašius.

Gera žinia ta, kad gyventojai tapo kur kas savarankiškesni ir kur kas labiau pradėjo vertinti vietinį maistą, vietos tiekėjus ir trumpas maisto tiekimo grandines. Padidėjo iš ūkių ir tiesiogiai iš augintojų perkamo maisto paklausa. Visuomenės iniciatyvomis skatinama sodininkystė ir smulkus daržovių ir prieskoninių žolių auginimas.

Turgavietės nebuvo uždarytos. Jos yra tradicinė maisto produktų, sėklų, daigų, vaisių ir daržovių bei gėlių pardavimo vieta. Atidarytos turgavietės – laikantis griežtų saugos priemonių – padėjo žmonėms

neprarasti normalaus gyvenimo ir pažįstamos rutinos pojūčio.

Kalnuotose vietovėse vietos interesų grupės taip pat ėmėsi labai aktyvių veiksmų. Kad pandemijos metu būtų galima dar labiau paremti vietos maisto produktų gamintojus, šios grupės rinko ir savo tinklalapiuose dalijosi naudingais kontaktais.

Iš esmės, mano organizacijai, laikantis įvairiausių kelionės ir kontaktų apribojimų, teko atšaukti daug fizinių susitikimų ir renginių, kurie paprastai gerokai palengvina bendrų iniciatyvų įgyvendinimą ir rezultatų sklaidą. Tačiau šie apribojimai mūsų veiklos nesustabdė – toli gražu ne. Toliau veiksmingai dirbame kartu, kad kalnų regionai taptų stipresni ir dar atsparesni. Kai kuriais atvejais pakoregavome savo darbo planus ir dabar ieškome bendrų sprendimų, kaip padėti pažeidžiamiems ES regionams ir miestams geriau įveikti dabartinę

krizę.

Sukūrėme platformą „Ištiesk ranką“ solidarumui kaimo vietovėse didinti. Ji propaguoja žmonių solidarumą, susieja pagalbos ieškančius asmenis su savanoriais, kurie tikra šių žodžių prasme nori „ištiesti ranką“. Dabar šios platformos veikla orientuota į pagalbą pažeidžiamiesiems, neįgaliems ir vyresnio amžiaus žmonėms apsiperkant ir prižiūrint namus (išskyrus asmeninę priežiūrą) ir teikiant auklių paslaugas, kai tėvai turi dirbti ir neranda kito sprendimo dėl savo vaikų priežiūros.

Kaimo ir kalnuotose vietovėse gimė daug kitų iniciatyvų, kurios parodė mūsų bendruomenėse klestintį atsparumą ir tvirtą tarpusavio pagalbos pojūtį. Per šį laikotarpį aiškiai supratau – savo gyvenimo projektų neturėčiau atidėlioti! Sunkiais laikais mus gelbėja aktyvumas.

CLAUDINE OTTO: EUROPOS LYGMENIU REIKŲT? DIDESNIO SAVARANKIŠKUMO GLOBALIZACIJOS ATŽVILGIU

Vos paskelbus izoliavimą, gatvės ištuštėjo. Labiausiai stebino – tyla. Baigėsi veiklos paieškos, kelionės į užsienį dėl dviejų valandų posėdžio, nutilo miesto gaudesys, neliko vėluojančių autobusų... Kaip ir daugelis, paklusome šiam priverstiniam užsidarymui ir bandėme prisitaikyti prie naujo gyvenimo būdo. Man buvo paprasta dirbti nuotoliniu būdu, tačiau mano vyrui tai buvo neįmanoma, nes jo profesija ir infrastruktūra nepritaikytos tokiam darbui. Dėl tokio negalėjimo prisitaikyti ir kaip niekada didelio į darbą neatvykstančių darbuotojų skaičiaus jis praleido keletą bemiegių naktų. Baimė pasklido taip pat greitai kaip ir virusas.

Dabar, pasibaigus pirmajai bangai, susimąstau: kokios bus psichologinės, socialinės ir ekonominės pasekmės mums pasibaigus šiai krizei?

Pandemija ne tik suteikė galimybę peržiūrėti prioritetus ir suvokti ekologijos svarbą, bet ir parodė individualų žmonių elgesį atskirose šalyse ir pasaulyje. Liuksemburge niekas nebūtų patikėjęs, kad įmanoma vėl uždaryti sienas. Tarpvalstybinis darbas yra labai svarbus Didžiajai Hercogystei ir buvo baiminamasi, kad dėl laisvo judėjimo apribojimo be kitų specialistų truks ir sveikatos priežiūros darbuotojų.

Ši krizė taip pat privertė susimąstyti apie mūsų pažeidžiamumą. Supratome, kad esame priklausomi ne tik nuo medikų, bet ir nuo tarpusavio elgesio.

Kartu sieksime atgaivinti ekonomiką. Turėtume vengti nacionalizmo ir ekonomikos uždarumo, nors kai kurios šalys atsparumo vardan kalba apie vertės grandinių nacionalizavimą. Europos lygmeniu reikėtų didesnio savarankiškumo globalizacijos atžvilgiu. Galima sakyti, kad ši krizė suteikė mums galimybę sustoti. Tai turėtų padėti mums pamąstyti apie save.

RENATE HEINISCH: KARTU ?VEIKIME VIENIŠUM?

Kadangi esu vaistininkė, kilus koronaviruso epidemijai aktyviai domėjausi su lyčių aspektu susijusios medicinos sritimi. COVID-19 atveju lyčių skirtumai ypač ryškūs psichinės sveikatos srityje.

Vyrai palyginti dažniau patenka į intensyviosios terapijos skyrių ir dažniau miršta, ypač jaunesni vyrai.

Pradėjus taikyti izoliavimo priemones jaunos moterys dažniau serga dėl joms tenkančio naujo vaidmens: jos dirba mažų garantijų darbą, dažniau dirba ne visą darbo dieną, turi daugiau kontaktų su žmonėmis, rečiau dirba nuotolinį darbą ir turi dažniau prižiūrėti artimuosius.

Turime atsigręžti į moterims ir vyresnio amžiaus žmonėms šeimoje tenkančius vaidmenis, nes pastarieji taip pat yra diskriminuojami. Pokalbius šia tema ketinu tęsti ir ateityje.

Kai buvo taikomos izoliavimo priemonės, sėdėdavome ant suoliuko priešais mūsų vaistinę ir kalbėdavomės apie tai su šeimos nariais. Šie pokalbiai visiems patiko.

Taip pat dažnai sveikindamasi mojuodavau iš gatvės savo kambariuose esantiems mūsų senelių namų gyventojams ir kartu su jais dainuodavome.

Niekas neturi būti vienišas, taip pat turime padėti savo artimiesiems. Politikai turi į tai atsižvelgti numatydami priemones užimtumui šioje srityje skatinti, tačiau kol to nepasiekta, paramą turime teikti visi.

Taip pat kalbėjausi su tėvais apie švietimą ir surengiau vaizdo konferencijas su mokytojais apie gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis.

LAURE BATUT: BAIM?, ATSPARUMAS, O TADA?

Iš pradžių - baimė ir šokas

Baimė. Ta tikra baimė. Kuri sustabdė viską, kuri kiekvieną vakarą, suskaičiavus aukas, sėjo nerimą dėl artimiausių, labai jaunų ar labai senų pažeidžiamų žmonių. Kuri mums primena, kad tamsa yra šalia, ji laukia.

Paskui ištiko šokas paaiškėjus, kad ir Prancūzijos centrinės sveikatos tarnybos, medikai priešakinėse linijose, ir piliečiai fronto užnugaryje, yra nepasiruošę kovai, visiems trūksta elementarių apsaugojimo ir gydymo priemonių. Šokas taip pat dėl to, kad visa tokios šalies kaip Prancūzija visuomenė, įskaitant užjūrio teritorijas, sugebėjo akimirksniu sustabdyti žmogaus veiklos keliamą triukšmą, apleisti miestus ir mokyklas, po visos tokios tūžmingos teisėto socialinio siautėjimo gatvėse žiemos.

Tada, dėl pandemijos dar labiau globalizuotą pasaulį, izoliavimas susiskaidė į daugybę mažų pasaulėlių su žmonėmis, gyvenančiais greta, bet atskirai. Pandemija dar labiau padidino visus atstumus.

Valstybės grįžimas

Viešosioms tarnyboms, visų pirma sveikatos tarnyboms, teko misija pasiekti gyvenimo pergalę. Po truputį juos pasiekė logistinė pagalba, kartais su šou elementais, pavyzdžiui, keleto ligonių gabenimas traukiniu ar sraigtasparniu, nors pasirengusių padėti privačių klinikų pagalbos prašyta nebuvo.

Valstybė padėjo gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančioms įmonėms vykdyti misiją - užtikrinti, kad gyvenimas nesustotų: aprūpinti produktais, atlikti valymo darbus...

Tačiau šių įmonių darbuotojai buvo labai nevienodai apsaugoti nuo viruso ir jiems ne visada buvo už tai atlyginta.

Tada atsparumas

Jis susiformavo sugrįžus kontaktui - mokytojų ir mokinių, per socialinius tinklus, telefoną, radiją, televiziją, žinių ir pramogų žiniasklaidą. Reikėjo išnaudoti laiką, valdyti laiką, dirbti. Gyventojai, prie atvirų langų ir durų kas vakarą 20 val. plojo sveikatos priežiūros darbuotojams, kuriems valstybė nesuteikė pelnyto ir laukto atlygio.

Dirbantieji iš naujo atrado savo gebėjimus inovuoti. Nuotolinis darbas, kurį kartais buvo atsisakoma suteikti kai kuriems darbuotojams, išplito visu greičiu. Tėvams, ypač mamoms, teko dirbti dviem etatais - dirbti savo ir mokytojo darbą.

Profesinių sąjungų kaip tarpininkų tarp darbuotojų, darbdavių ir valdžios institucijų vaidmuo iš naujo sugrąžino teisėtumą jų veiksmams šalyje. Reikia tikėtis, kad profesinės sąjungos bus ne tik išklaustytos, bet ir išgirstos.

Europa

ES taip pat maloniai nustebino pirmaisiais Komisijos pareiškimais!

Buvo pažadėta daugiau nei Maršalo planas. Koks tai gaivaus oro gūsis atsigavimui paskatinti! Tačiau vyriausybės ir Parlamentas, kaip visi pamatėme, greitai surado priešasčių padelsti.

Vis dėlto daug smulkių, nedaug darbuotojų turinčių ir mažos apyvartos šalies įmonių jau bankrutavo, restoranėliai parduodami nuostolingai, jaunimui, tik pradėjusiam savo kelią darbo pasaulyje, ateitis neaiški... Jiems bankai neegzistuoja. Darbuotojai turi teisę gauti dalinę bedarbio pašalpą iki rugsėjo mėn., o kas vėliau? Didelės bendrovės, nepaisant gautos valstybės pagalbos, pavyzdžiui, Air France-KLM (7 mlrd. EUR gauta iš Nyderlandų ir Prancūzijos), Airbus ir kitos atleidžia savo darbuotojus. Tai netoleruotina. Po vasaros į darbo rinką turėtų įsilieti 700 000 jaunuolių...

Diena po to, kai viskas baigsis?

Ji darosi vis labiau panaši į dieną prieš viskam prasidedant! Visų pirma todėl, kad virusas vis dar šalia mūsų. Antra, dėl to, kad reformos, kurios buvo vykdomos „prieš“, sugrįž „po“, o darbo pasaulis Prancūzijoje jų nenori. Vyriausybė tikina piliečius, kad iš mokesčių nebus finansuojamas 13 proc. sumažėjęs BVP. Tačiau atleidimų skaičius ir kainų augimas šią vasarą nesibaigia: brangsta energija, transportas, vaisiai ir daržovės...

Krizės metu išmoktos pamokos turėtų paskatinti keisti darbo organizavimą. Nuotoliniam darbui, darbui platformose, vaizdo konferencijoms reikės taisyklių, kurios dar neegzistuoja. Įgijus atsparumo, reikia imtis atsargumo priemonių. Ar krizė parodys, kad ekonomiškai stipriausi visada išsisuka geriausiai ir kad turintys mažiausiai kenčia vis labiau? Paryžiaus regione labiausiai sirgo skurdžiausio departamento gyventojai. Ar kas nors pasikeitė? Deja.

BENTE SORGENFREY: DIDŽIAUSIAS D? MESYS – SVARBIAUSIEMS DALYKAMS MANO GYVENIME

Kovo 11 d., koronaviruso krizei prasidėjus Danijoje, mano kolegos ir aš ėmėmės sklandaus mūsų organizacijos narių veiklos sustabdymo. Daug darbuotojų turėjo dirbti iš namų, kitiems teko patirti kupinų įtampos momentų ligoninėse, slaugos namuose ir paslaugų sektoriuje, kuriuose krizės metu darbas vyko toliau. Reikėjo aiškių sprendimų ir glaudaus bendradarbiavimo su kolegomis.

Esu Europos profesinių sąjungų judėjimo ETUC pirmininko pavaduotoja, todėl teko dirbti su kolegomis iš kitų šalių. Džiaugiuosi, kad kovo 14 d. mes – Danijos vyriausybė ir socialiniai partneriai – sudarėme trišalį susitarimą dėl laikino darbo užmokesčio kompensavimo. Susitarimas skirtas privačių įmonių, kurios dėl COVID-19 krizės patyrė didelių finansinių sunkumų, darbuotojams.

Įmonės pritaikė naują darbo užmokesčio kompensavimo sistemą atsisakydamos buvusios tvarkos ir galėjo darbuotojus laikinai išleisti nemokamų atostogų. Buvo sukurtos paramos sistemos mažoms įmonėms, savarankiškai dirbantiems asmenims ir laisvai samdomiems darbuotojams. Kai kurios susitarimo nuostatos netrukus nustos galioti ir mes šiuo metu tariamės dėl jų pakeitimo, kad darbuotojai ir toliau būtų apsaugoti.

Aš pati dirbau iš namų ir greitai įvaldžiau naujas virtualias priemones. Esant netikrumui dėl ateities šis namuose praleistas laikas galėjo būti labai įtemptas, tačiau galiausiai galėjau visą dėmesį sutelkti į darbą ir daugiau laiko skirti šeimai. Esu įsitikinusi, kad šie pastarieji mėnesiai man ir mano kolegoms leido daugiausia dėmesio skirti mūsų pagrindinei misijai ir padėjo užtikrinti didesnę drausmę posėdžių metu. Man asmeniškai ši patirtis leido sutelkti dėmesį į svarbiausius gyvenimo

dalykus.

ARNAUD SCHWARTZ: SVEIKATOS, EKOLOGINĖS, SOCIALINĖS IR EKONOMINĖS KRIZĖS. BENDRADARBIAVIMAS, KAD SUKURTUME TINKAMĄ GYVENTI PASAULĮ

Tolimas nacionalistiniam užsisklendimui ir autoritarinei tendencijai, bendradarbiavimas yra gyvybiškai svarbus Europos lygmeniu. Valstybių bendradarbiavimas kovojant ne tik su virusu, bet ir su jo priežastimis ir padariniais yra ypač svarbus, nes ateities pandemijos – kaip ir tarša, klimato kaita ar biologinės įvairovės krizė – nepaiso sienų. Europa turi galingų svertų užtikrinti, kad viešasis interesas vėl taptų svarbiausiu žemyno vystymosi veiksniumi. Tobulindami žaliajį kursą, bendrą žemės ūkio politiką ir daugiametę finansinę programą galėtume iš esmės perorientuoti Europos ir nacionalinius projektus ir finansavimą, kad pasaulio lyderė Europa galėtų pradėti kurti tinkamą gyventi pasaulį.

Toli gražu nėra lengva pasiekti, kad pirmenybė būtų teikiama ne konkuravimui, o tiek asmeniniam, tiek tarptautiniam bendradarbiavimui.

Juk taip patogų ginti vien tik savo asmeninį interesą. Kilus tokiai pagundai turime prisiminti, kad trumparegiška vizija mus veda į praradimus ir skaudžiai sugrįš bumerangu. Krizės – istorinės, iššūkiai – be galo dideli ir veikdami pavieniui jų neatremsiame.

Taigi mano raginimas būtų labai aiškus: kad įveiktume šias krizes, užgniauškime savo egoizmą ir dirbkime kartu bendro intereso labui. Pasirūpinkite savimi, savo artimaisiais, nepažįstamais, kuriems reikia pagalbos, jus supančiu gyvuojančiu pasauliu ir bandykime panaudoti energiją dabartinėms precedento neturinčioms krizėms įveikti.

EESRK NAUJIENOS

Už komunikaciją atsakinga EESRK pirmininko pavaduotoja Isabel Caño Aguilar: tai tik atsisveikinimas

Viskam ateina laikas. Dabar atėjo laikas tarti iki atsisveikinti. Kartu praleidome dvejus su puse metų: nuo 2018 m. balandžio mėn. man teko garbė būti už komunikaciją atsakinga pirmininko pavaduotoja ir dirbti kartu su **Milena Angelova, už biudžetą atsakinga pirmininko pavaduotoja.**

Pasinaudodama proga noriu padėkoti Jums, mūsų ištikimi EESRK info skaitytojai. Džiaugėmės galėdami pasidalinti su jumis gražiausiomis mūsų renginių, seminarų, diskusijų, plenarinių sesijų akimirkomis, trumpai tariant – visomis iniciatyvomis, kurios buvo surengtos per **pirmininko Luca Jahiero** vadovaujamą EESRK kadenciją.

Vadovaudama komunikacijos departamentui turėjau galimybę dirbti su puikia komanda. Prisiminsiu kartu su manimi visą šį laikotarpį dirbusius bendradarbius, moteris ir vyrus. Bendravimas su jais mane praturtino, išmokė būti atidesne mus supančiam pasauliui, su jais įgyvendinome visas šios kadencijos iniciatyvas. Be jų darbo, dalyvavimo, entuziazmo nebūčiau galėjusi įvykdyti man patikėtos misijos.

Kiek kartų praktikoje vadovavomės Hannah Arendt mintimi, kad tinkamas žodis, pasakytas tinkamu momentu prilygsta veiksmui!

Atmintyje išliks daugybė prisiminimų, veidų, žodžių. Norėčiau paminėti gruodžio mėnesį vykusiuose seminaruose kalbėjusius žurnalistus ir, be kita ko, Andrew Caruana Galizia raginimą siekti žodžio laisvės, Marta Lempart, kuriai 2019 m. paskirta lygybei skirta antroji pilietinės visuomenės premija, suteikta judėjimui „Lenkijos moterų streikas“, kalbą, kuria ji kreipėsi į moteris kviesdama jas siekti permainų.

Prisimenu žiniasklaidos korespondentų Briuselyje, kuriuos buvome pakvietę į COCOM posėdį patarimą: „Klausykite savo narių, visi jie turi ką papasakoti“.

Posėdžiavome Atėnuose ir Malagoje, kur salėse vyko kartais labai karštos diskusijos. 2018 m. seminaras demokratijos lopšyje, Atėnuose suteikė mums galimybę sugrįžti prie mūsų Europos vertybių šaknų. 2019 m. susirinkome Malagoje, universitete, kuriame buvo gausu jaunimo iniciatyvų. Šiame renginyje dar kartą patvirtinome, kad Europos Sąjunga yra projektas, kuris turi būti vykdomas kartu su pilietine visuomene.

Nuo 2020 m. kovo mėn. buvome priversti izoliuotis ir pertvarkyti savo kasdienį darbą. Dėl pandemijos turėjome ne tik kitaip gyventi, bet ir dirbti. Komitetas sureagavo greitai ir jau kovo 17 d. paskelbėme pareiškimą, kuriame raginame būti solidaresniems ir imtis bendrų veiksmų Europos lygmeniu, siekiant veiksmingai kovoti su pandemijos padariniais.

Mes dirbome kartu su kitomis institucijomis, kad įveiktume socialinę, ekonominę ir politinę krizę. Kaip organizuotos pilietinės visuomenės atstovai laikėmės vieningos pozicijos ir pabrėžėme, kad tik kartu būsime stiprūs ir galėsime įveikti krizę.

Esame komunikacijos departamentas, todėl užtikrinome, kad teisėkūros darbas, kuris niekada nesustojo, būtų pristatytas žiniasklaidoje. Taip pat norėjome papasakoti, kaip EESRK nariai dirbo savo šalyse, savo organizacijose kovodami su pandemijos padariniais.

Mūsų rubrikos „Papasakok man...“ puslapiuose nariai galėjo pasidalyti savo emocijomis, pamąstymais ir pastabomis apie sustojusio laiko akimirkas, kurias jie išgyveno pandemijos laikotarpiu, tačiau visų pirma ši rubrika leido „iš naujo atrasti“ mūsų Komiteto įvairovę, sužinoti apie profesinių sąjungų narių, verslininkų ir kitų pilietinės visuomenės organizacijų dalyvių veiklą.

Netrukus pradėsime rašyti naują mūsų institucijos istorijos puslapį. Dėkoju jums visiems už atliktą darbą, dalyvavimą, atsidavimą ir ypač už jūsų nepailstamą norą supažindinti visuomenę su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto veikla.

Ačiū visiems EESRK info skaitytojams, visada nekantriai laukusiems naujienų apie EESRK, ačiū nariams, noriai dalijusiesiems savo mintimis, ačiū grupėms, skyriams, taip pat vertėjams už tikslų vertimą, nepaisant trumpų terminų.

Esu labai dėkinga Spaudos skyriaus komandai už efektyvumą ir kūrybiškumą ir už tai, kad ji sugebėjo publikuoti šį naujienlaiškį, kuris nepalaužia pritraukti naujų skaitytojų. Noriu padėkoti INF skyriaus kolegoms, prisidėjusiems prie meninio ir techninio EESRK info apipavidalinimo.

Je ne pars pas, je reste avec vous, dans mon rôle de membre. Aktyviai seksiu visą jūsų informaciją ir komunikacijos veiklą.

Noriu užbaigti Albert Camus mintimi, kurią tarsi šūkį palieku jums tikėdama, kad galime juo vadovautis kiekvieną dieną: „Kurti – reiškia gyventi du kart“.

[Už biudžet? atsakinga pirmininko pavaduotoja Milena Angelova: Pasirinkti tinkamiausius veiksmus](#)

Europos Sąjunga šiuo metu išgyvena dinamišką ir itin svarbų momentą. Siekiant rasti tinkamą strategiją, kad ES galėtų sėkmingai spręsti visus uždavinius ir veikti kaip stipri pasaulinio lygmens veikėja, reikia koordinuotų visų institucijų, visų suinteresuotųjų subjektų ir visų Europos piliečių pastangų ir sinergijos. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui tenka svarbus vaidmuo šiame procese – jis yra unikali platforma, kuri sutelkia ir išreiškia darbdavių, darbuotojų ir pilietinės visuomenės organizacijų nuomones visais svarbiais aspektais, kaip geriau įgyvendinti mūsų bendrą Europos projektą.

Už Komiteto vairo stovi EESRK prezidiumas, kuris kiekvienos kadencijos metu nustato geriausią veiksmų kryptį, bendrus politinius prioritetus ir geriausią jų įgyvendinimo būdą. Man buvo didelė garbė ir malonumas dirbti su savo gerbiamais kolegomis pastaruosius dvejus su puse metų ir kartu su jais dėti pastangas šiam tikslui pasiekti. Mūsų bendros pastangos buvo grindžiamos tvirtu įsitikinimu, kad kiekvienas EESRK narys turi unikalios kompetencijos, patirties bei žinių ir padeda palaikyti ryšius su įmonėmis ir piliečiais visoje Europoje, taip pat ir tiesiogiai – su savo vietine rinkimų apygarda. Todėl siekėme, kad visi EESRK nariai turėtų geriausią aplinką, sąlygas ir paramą savo potencialui ir kūrybiškumui išlaisvinti, kad jų indėlis būtų kuo geriau panaudotas ir derinamas su profesionaliai, reprezentatyviai ir nešališkai parengtomis nuomonėmis. Stengėmės užtikrinti daug didesnį

matomumą, labiau struktūrizuotą tolesnę veiklą ir mūsų darbo viešinimą visoje Europoje – Europos ir valstybių narių institucijoms, sprendimus priimantiems asmenims ir organizacijoms partnerėms.

Labai didžiuojuosi ir dėkoju, kad suvieniję savo jėgas tapome gerai veikianti ir darni komanda, įsipareigojusi kiekvienam EESRK nariui sudaryti lygias galimybes ir sąlygas prisidėti prie mūsų Komiteto bendros sėkmės vykdant savo misiją, ir kad kartu pasiekėme tiek daug. Linkiu sėkmės būsimo pirmininko komandai naujos kadencijos metu!

Dirbtinis intelektas: ES teisėje turėtų būti nustatytos saugios ribos didelės rizikos taikomosioms programoms

Biometrinis atpažinimas emocijoms sekti, stebėti ir nustatyti neturėtų būti naudojamas Europos į žmogų orientuotame dirbtiniame intelekto, teigia EESRK savo liepos mėn. plenarinėje sesijoje priimtame [atsake](#) į Europos Komisijos [baltąją knygą dėl DI](#).

Europos Komisijos siūlymu, DI taikomoji programa turėtų būti laikoma didelės rizikos tuo atveju, kai ji yra taikoma ir didelės rizikos sektoriuje (sveikatos priežiūros, transporto, energetikos, tam tikrose viešojo sektoriaus srityse), ir naudojama taip, kad gali kilti didelė rizika, išskyrus keletą dar nustatytinų išimčių. Tik tuomet, kai egzistuoja šios dvi sąlygos

turėtume kalbėti apie didelės rizikos DI, kuriam turėtų būti taikomos specialios taisyklės ir valdymo struktūros.

EESRK nuomone, dėl šios apibrėžties gali atsirasti pavojingų spragų.

„Pavyzdžiui, politinė reklama „Facebook“ tinkle“, – teigia nuomonės pranešėja Catelijne Muller. „Reklamos sektorius yra mažos rizikos sektorius ir gali būti manoma, kad „Facebook“ naujienų apibendrinimo funkcija nekeltų rizikos. Tačiau rinkimų kampanijų metu matėme, kad melagingų naujienų ir sintetinės vaizdo sankaitos sklaida „Facebook“ tinkle, DI pagalba, gali lemti neigiamą poveikį ir padaryti įtakos piliečių balsavimui, kišantis net iš už Europos ribų.“

EESRK mano, kad būtų geriau parengti bendrų ypatumų, laikytinų didele rizika, sąrašą, neatsižvelgiant į konkrečius sektorius.

„Dirbtiniu intelektu grindžiamas biometrinis atpažinimas stebėti ar sekti, vertinti ar kategorizuoti žmogaus elgesį ir emocijas taip pat turėtų būti draudžiamas“, – primygtinai teigia EESRK. „Juo labiau, kad nėra jokių mokslinių įrodymų, kad žmogaus emocijas galime vertinti pagal jo biometrinius duomenis“, – pabrėžia C. Muller.

Be to, EESRK perspėja dėl didėjančio nekontroliuojamų stebėjimo ir sekimo technologijų, kurios vis labiau skverbiasi į mūsų visuomenę siekiant kovoti su koronaviruso protrūkiu, skaičiaus.

„Dirbtinio intelekto technologijos ir būdai kovai su pandemija turėtų būti tiesiog rimtos, veiksmingos, skaidrios ir paaiškinamos priemonės, kaip ir visi kiti DI grindžiami metodai bet kurioje kitoje situacijoje“, – teigia C. Muller. „Jais turėtų būti gerbiamos žmogaus teisės, etikos principai ir teisės aktai. Jie taip pat turėtų būti savanoriški, nes, patinka jie mums, ar ne, daugelis per krizę įdiegtų metodų taps nuolatiniais.“ (dm)

Europos lyčių lygybės strategija turi padėti šalinti žalingą COVID-19 krizės poveikį moterims

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) ragina Europos Komisiją skubiai įgyvendinti naują Lyčių lygybės strategiją ir kartu šalinti žalingą COVID-19 krizės poveikį lytims, kuris dar labiau padidino esamą socialinę ir ekonominę lyčių nelygybę ir sustiprino smurtą prieš moteris bei įvairias jų diskriminavimo formas.

„Kilus COVID-19 krizei moterys patiria didesnę smurto, skurdo, daugialypio diskriminavimo ir ekonominės priklausomybės riziką. Strategiją reikia nedelsiant įgyvendinti, kad moterims nereikėtų toliau kentėti dėl pandemijos“, – pažymėjo EESRK nuomonės dėl lyčių lygybės, kuri buvo priimta liepos mėn. plenarinėje sesijoje, pranešėja **Giulia Barbucci**.

Savo nuomonėje EESRK tvirtina, jog Komisija turi užtikrinti, kad strategijoje būtų atsižvelgiama į neigiamus krizės padarinius lyčių lygybei ir lyčių aspektu grindžiamas požiūris būtų integruotas į visas valstybių narių ekonomikos gaivinimo priemones.

Nuomonės bendrapranešėję **Indrė Vareikytė** pabrėžė svarbų žiniasklaidos vaidmenį kuriant ir įtvirtinant stereotipus, skatinančius išankstinį nusistatymą prieš moteris ir didinančius nelygybę.

Ji pažymėjo, kad EESRK ragina į kitą Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) skelbiamą lyčių lygybės indeksą įtraukti naują teminę sritį – „Žiniasklaida ir reklama“. Taigi žiniasklaida pati turėtų pasitvirtinti elgesio kodeksus ir kitas priemones, draudžiančias seksizmą ir griauinančias stereotipus. (II)

Neutralaus poveikio klimatui užtikrinimas labai priklausys nuo ES gebėjimo bendradarbiauti su savo piliečiais

Neutralaus poveikio klimatui užtikrinimas labai priklausys nuo ES gebėjimo bendradarbiauti su savo piliečiais. Klimato ir aplinkos apsaugos problemų sprendimas tapo vienu svarbiausių ES prioritetų. ES turi imtis esminių pokyčių, kad skatintų gerovės ekonomiką - nuo klimato kaitos iki kritinės padėties klimato srityje.

Europos Komisija, siekdama spręsti šias problemas ir įgyvendinti šiuos pokyčius, patvirtino Europos žaliąjį kursą ir pradėjo konsultacijas, kad sužinotų nuomones dėl būdų, kaip įtraukti visuomenę į Europos klimato paktą.

Todėl EESRK buvo paprašytas pateikti gairių, kaip pasiremti jau esamomis struktūromis, pavyzdžiui, piliečių dialogais ir asamblėjomis, kad būtų užtikrintas pageidaujamas visuomenės dalyvavimas siekiant darnaus

vystymosi tikslų, nes nuo to priklausys sėkmingas visų klimato politikos veiksmų įgyvendinimas.

„Įgyvendinant Klimato paktą Komisija turi svarbią galimybę ir pareigą formuoti novatorišką požiūrį, kuris atspindėtų, paremtų ir įkvėptų pilietinėje visuomenėje, bendruomenėse, miestuose ir regionuose jau vykdomus veiksmus,“ – pabrėžė nuomonės dėl Europos klimato pakto pranešėjas Dimitris Dimitriadis.

Be to, Komisija siūlo į ES teisę įtraukti naują 2030 m. tikslą pasitelkus neseniai pasiūlytą [Europos klimato teisės aktą](#), kuriame nustatytas teisiškai privalomas poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. tikslas.

„Dabar pats laikas sutelkti bendras pilietinės visuomenės ir valdžios pastangas ir, pereinant prie ekonomikos gaivinimo po COVID-19 protrūkio, įsipareigoti įgyvendinti Klimato teisės aktą. Pandemija mums visiems padėjo suvokti, kad pasistengę iš tiesų galime veikti visai kitaip“, – pabrėžė nuomonės dėl Europos klimato teisės akto pranešėjas Janas Dirx. (mr)

EESRK ragina keistis duomenimis skaitmenin?s ir bendro vartojimo ekonomikos srityse

EESRK ragina ES valstybes nares aktyviau koordinuoti mokesčių klausimus Europos ir tarptautiniu lygmeniu, atsižvelgiant į skaitmeninę ir bendro vartojimo ekonomiką. Geriau koordinuojant šiam naujam ekonomikos sektoriui taikomą mokesčių politiką ir parengiant atitinkamas priemones bei veiksmingus sprendimus būtų galima pagerinti mokesčių prievolių vykdymą, užtikrinti sąžiningą konkurenciją ir išnaudoti visą naujojo ekonomikos sektoriaus potencialą.

EESRK palankiai vertina dabartinį Europos Komisijos, ES valstybių narių, EBPO ir G 20 bendradarbiavimą šiuo klausimu, tačiau 2020 m. liepos 15 d. plenariniame posėdyje priimtoje nuomonėje Komitetas ragina valstybes nares rasti sprendimus ES lygmeniu, jei iki 2020 m. pabaigos nebūtų pasiektas planuojamas tarptautinis susitarimas ir jo nebūtų galima tikėtis artimiausioje ateityje. Komitetas pasiūlė nustatyti aiškius ir suderintus reikalavimus skaitmeninėms ir bendro vartojimo ekonomikos įmonėms teikti ataskaitas ir sukurti ES lygmens funkcinę ir proporcingą duomenų rinkimo ir keitimosi jais sistemą, jei tarptautinio susitarimo pasiekti nepavyktų.

EESRK plenarinėje sesijoje nuomonės pranešėja Ester Vitale pabrėžė, kad būtina skubiai imtis veiksmų. „Apmokestinimas ir mokesčių politika turi atitikti nuolatinę bendro vartojimo ekonomikos raidą. Svarbu, kad tarptautinės, Europos ir nacionalinės institucijos veiksmingai ir greitai spręstų dėl to kylančias problemas. Pageidautina, kad sprendimas būtų surastas tarptautiniu ar net pasauliniu lygmeniu“, – teigė Ester Vitale. Ji taip pat nurodė, kad „šiuo metu galiojančios mokesčių taisyklės ir modeliai turi būti pritaikyti prie naujos verslo aplinkos“. (mp)

EESRK pritaria Europos geležinkelių metams 2021-aisiais

Geležinkeliai turėtų atlikti svarbų vaidmenį ateityje užtikrinant mobilumą ES ir turėtų tapti pagrindine transporto rūšimi. Todėl EESKR džiaugiasi, galėdamas palaikyti Europos Komisiją, kuri pasiūlė 2021 m. paskelbti geležinkelių metais.

Liepos mėn. plenarinėje sesijoje patvirtintoje Alberto Mazzola parengtoje nuomonėje Komitetas teigia, kad, viena vertus, laikydamosi Europos žaliojo kurso tikslų ES turi daugiau investuoti į geležinkelius ir, kita vertus, ji turi didinti geležinkelių matomumą, inicijuodama diskusiją dėl paslaugų keliaujantiems, įskaitant riboto judumo asmenis, taip pat dėl skaitmeninimo ir ekologinio tvarumo.

Paskelbus 2021-uosius Europos geležinkelių metais bus atkreiptas dėmesys į tai, kad geležinkeliai yra puikus pažangaus mobilumo pavyzdys ir kad tai – inovatyvi ir saugi transporto rūšis; bus dedamos pastangos pasiekti platesnę auditoriją, ypač jaunus žmones. Visoje Europoje

organizuojami projektai, diskusijos, renginiai, parodos ir iniciatyvos bus skirtos piliečiams, įmonėms ir valdžios institucijoms ir juose bus aiškinama, kodėl geležinkeliai yra patrauklus ir tvarus būdas keliauti po Europą, pabrėžiant, kad jų tinklas apima visą ES.

Kalbėdamas plenarinėje sesijoje A. Mazzola pabrėžė, kad iniciatyva „taip pat turėtų tapti proga geriau komunikuoti apie karjeros geležinkelių sektoriuje patrauklumą, ypač jauniems europiečiams, paremiant bendras iniciatyvas su socialiniais partneriais, universitetais, plačiąja akademinė bendruomene, taip pat Europos jaunimo organizacijomis“. (mp)

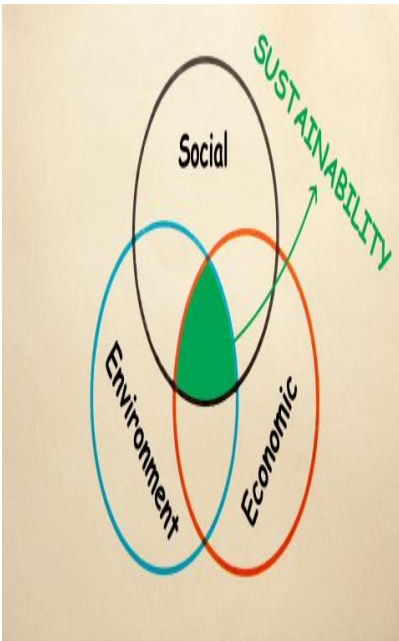

EESRK pabrėžia labai svarbų prekybos vaidmenį skatinant tvarų ekonomikos atsigavimą po COVID-19 krizės

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) liepos mėn. plenarinėje sesijoje priėmė nuomonę dėl naujausios, 2018 m. apimančios Europos Komisijos ataskaitos dėl laisvosios prekybos susitarimų įgyvendinimo. EESRK pabrėžia labai svarbų prekybos vaidmenį „skatinant tvarų ekonomikos atsigavimą ir sudarant sąlygas įmonėms atkurti ir pertvarkyti savo nutrūkusias vertės grandines“. Kartu jis apgailestauja, kad į įgyvendinimo ataskaitą „iš esmės neįtraukta“ pilietinės visuomenės stebėsenos veikla.

EESRK savo nuomonėje ragina ES institucijas pasimokyti iš susidariusios situacijos. T. y. reikia atkurti pasaulines tiekimo grandines, kad jos taptų atsparesnės, įvairesnės ir atsakingesnės, ir sukurti veiksmingesnius mechanizmus siekiant „įgyvendinti tvarios prekybos ir investicijų darbotvarkę visais jos aspektais“. EESRK ypač apgailestauja, kad į ataskaitą „iš esmės neįtrauktas“ vietos patarėjų grupių (VPG) darbas stebint šių susitarimų poveikį prekybai ir darniam vystymuisi (PDV). EESRK ragina stiprinti vietos patarėjų grupes, kad jos „galėtų sėkmingai atlikti savo stebėsenos užduotis“ ir reiškia susirūpinimą, „kad prekybos ir darnaus vystymosi skyriuose šiuo metu nėra įpareigojančių vykdymo užtikrinimo priemonių“. (dgf)

Koronaviruso krizė: EESRK teigia, kad ES bendrovės turėtų persvarstyti savo verslo modelį

Turime keisti verslo modelį Europoje ir visame pasaulyje, tačiau ES ilgalaikiai tvaraus ekonomikos augimo tikslai turėtų išlikti mūsų ateities ramsčiais, nepaisant COVID-19 krizės. Komitetas savo nuomonėje „Tvaraus ekonomikos augimo skatinimas visoje ES“, kurią parengė **Philip von Brockdorff** ir kuri buvo priimta liepos mėn. plenarinėje sesijoje, pabrėžia, kad krizė suteikia galimybę persvarstyti ir pagerinti ES įmonių veiklos modelį. COVID-19 krizė neturi būti dingstis sumenkinti tikslus, nustatytus Europos žaliajame kurse, strategijoje „Europa 2020“ ir Europos socialinių teisių ramstyje.

Plenarinės sesijos diskusijų metu **Ph. von Brockdorff** pasakė, kad „koronaviruso krizės sukeltos ekonominės problemos verčia ES ir visame pasaulyje keisti darbo metodus. Tiekimo grandinės pasirodė esančios pažeidžiamos ir turi būti apsaugotos. ES veiklos vykdytojai turi persvarstyti savo tiekimo grandinių strategijas, daugiausia dėmesio skirdami tiekimo grandinių įvairinimui ir

jų suderinimui įvairiuose sektoriuose. Būtina ir tam tikros formos sektorių deglobalizacija, bent jau tų ES bendrovių, kurios gamina būtiniausias prekes – jos turėtų apsvarstyti galimybę savo gamyklas vėl perkelti į Europą“.

Kad tvarus augimas per ateinančius keletą metų taptų tikrove, mums reikia atgaivinti Europos ekonomiką, nepamirštant kertinių akmenų – aplinkosauginio tvarumo, didesnio našumo, sąžiningumo, socialinės pažangos ir makroekonominio stabilumo.

Europos Sąjunga turi vaidinti svarbesnį vaidmenį pasaulio prekyboje. Tai labai svarbu ES bendrovėms ir jų verslo perspektyvoms. Be to, labai svarbu, kad pasaulinėje rinkoje veikiančioms pasaulinėms įmonėms būtų sudarytos vienodos sąlygos tokiose srityse kaip tarptautiniai darbo standartai, sąžininga konkurencija ir klimato kaitos tikslų laikymasis. (mp)

Nuolatiniai pokyčiai kelia grėsmę transeuropinio transporto tinklo kėrimui

Nuolatiniai ES valstybių narių vidaus politikos prioritetų pokyčiai yra pagrindinė kliūtis, trukdanti laiku įgyvendinti transeuropinių transporto tinklų (TEN-T) projektus, o tokia situacija verčia abejoti, ar pavyks pagrindinį tinklą sukurti iki 2030 m. Toks perspėjimas nuskambėjo per EESRK liepos mėn. plenarinę sesiją priimtame **Alberto Mazzolos** informaciniame pranešime *Transeuropinių transporto tinklų (TEN-T) 2013-2020 m. gairių vertinimas*.

Pagrindinės TEN-T projektų įgyvendinimą užbaigti trukdančios kliūtys yra ne vien nacionalinių politinių prioritetų pasikeitimai, kurie daro ypač didelį poveikį tarpvalstybinės svarbos projektams, bet ir piliečių ir kitų suinteresuotųjų subjektų pasipriešinimas. Tai rodo, kad yra rimtų su TEN-T politika susijusių socialinių ir ekonominių problemų tais atvejais, kai reikia atsižvelgti į pilietinės visuomenės poreikius, nes tik tokiu atveju,

jeigu iš pat pradžių bus įtrauktos pilietinės visuomenės organizacijos ir su jomis bus tariamasi, bus galima tinkamai tęsti darbą ir pašalinti projekto įgyvendinimo kliūtis.

Per plenarinės sesijos metu vykusią diskusiją **A. Mazzola** pareiškė: „Mes pritariame suinteresuotųjų subjektų abejonėms, ar pavyks iki 2030 m. užbaigti kurti pagrindinį tinklą, tačiau manome, kad šis tikslas yra svarbus siekiant paskatinti valstybes nares labiau stengtis, ir tikime, kad keletą didelių tarpvalstybinių projektų iki tos datos užbaigti įmanoma. Pilietinės visuomenės dalyvavimas ir koridorių bei projektų vystymo stebėseną yra būtini, jeigu norima, kad projektai būtų įgyvendinti tinkamiausiai. Kai toks dalyvavimas ir stebėseną vyksta pradiniu etapu, vykdamas plačias informacines kampanijas, projektų įgyvendinimas vyksta gana sėkmingai, o kitu atveju, kyla stiprus dalies gyventojų pasipriešinimas.“ (mp)

Pasaulinis atšilimas: EESRK ragina mažinti CO₂ taikant naujas mokesčines priemones

Nauji mokesčiai ir papildomos išmetamam CO₂ skirtos priemonės padės, tačiau jų nepakaks: tikėtina, kad pasaulinis atšilimas tęsis, nebent iš atmosferos būtų pašalintas jau išskirtas anglies dioksidas Liepos mėn. priimtoje **Kristerio Anderssono** parengtoje nuomonėje Komitetas pabrėžė, kad reikia naujos sistemos, kuri užtikrintų, kad CO₂ tarša būtų ne tik apmokestinama ir tokiu būdu nuo jos atgrasoma, bet ir jau į atmosferą patekę CO₂ teršalai būtų šalinami, saugomi ir panaudojami kitiems tikslams.

Kalbėdamas plenarinėje sesijoje **K. Anderssonas** sakė: „Svarbu panaudoti mokesčius Europos poveikio klimatui neutralizavimo tikslams pasiekti, tačiau reikia ir papildomų priemonių. Būtų gerai, jeigu galėtume ne tik sumažinti išmetamą CO₂ kiekį, bet ir pašalinti CO₂ iš atmosferos. Todėl raginame taikyti simetrinių mokesčių principą, kuris remtųsi tokia strategija: mokesčinės įplaukos iš CO₂ mokesčių galėtų būti naudojamos apmokėti veiklai, kuria anglies dioksidas būtų šalinamas iš atmosferos.“

EESRK taip pat rekomenduoja, specialiai investuojant, ES ir nacionaliniu lygmenimis kurti naujas technologijas, kurios leistų surinkti ir saugoti anglies dioksidą, taip pat jį surinkti ir panaudoti. Šios priemonės taptų dar vienu žingsniu mažinant išmetamą CO₂ kiekį, taigi įgyvendinant JT darnaus vystymosi tikslus ir Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos. (mp)

EESRK teigimu, nereguliuojama globalizacija didina nelygybę

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) nuomonėje, kurios rengimą inicijavo Georgi Stoev ir Thomas Student ir kuri buvo priimta EESRK liepos mėn. plenarinėje sesijoje, pažymima, kad konkurencingumo, inovacijų ir darbo vietų kūrimo skatinimas pagal atnaujintą daugiašalę prekybos sistemą turėtų būti pasaulinio bendradarbiavimo reguliavimo srityje prioritetas.

Esama pavojaus, kad dėl tokių sutrikdymų, kokius sukėlė koronavirusas (COVID-19), pasaulio ekonomika ir socialinis gyvenimas visiškai apmirs. Tokio sutrikdymo poveikis – tai recesija JAV, ES, Japonijoje ir kituose pasaulio regionuose, nepaprastai lėtas augimas Kinijoje ir itin sumažėjusios gamybos apimtys. Ekonominius nuostolius vyriausybės turi

atsverti fiskaline ir pinigų politika ir atlaikyti numatomus ekonominės paradigmos pasikeitimus.

„Pramonės plėtra Europoje neturi nukentėti dėl nesąžiningo ekonominio, socialinio ir aplinkos dempingo. Tai gali tapti realia grėsme Europos pramonei ir Europos socialiniam modeliui“, – nurodė nuomonės pranešėjas **Georgi Stoev**. „Nerimaujame dėl reiškiamo neigiamumo tarptautinės prekybos ir globalizacijos atžvilgiu, taip pat dėl populizmo sustiprėjimo. Protekcionizmas ir nacionalizmas negali pasiūlyti ekonominių ir socialinių problemų sprendimo“, – jis pažymėjo apibendrindamas.

„Europai skubiai reikia naujo vidaus integracijos projekto, bendros ekonominės, socialinės (įskaitant visuomenės sveikatos koordinavimą), fiskalinės, energetinės ir aplinkos strategijos ir nuoseklios prekybos politikos“, – teigė bendrapranešėjis **Thomas Student**. EESRK mano, kad dedant visuotines pastangas padėti aplinkai nekeliant grėsmės bendrajai rinkai ir Europos bendrovėms bei darbo vietoms, žaliasis kursas turėtų į visumą sujungti naująją pramonės strategiją ir prekybos politiką, taip pat ekonominę, reguliavimo ir konkurencinę politiką, ir išskelti ekologinius tikslus visai pramonei. (ks)

GRUPI? NAUJIENOS

[EESRK ragina prekybos susitarimuose patobulinti žemės ūkio apsaugos sąlygas](#)

EESRK darbuotojų grupė

Liepos mėn. plenarinėje sesijoje buvo priimta nuomonė savo iniciatyva dėl žemės ūkio produktams taikomų apsaugos priemonių įtraukimo į ES prekybos susitarimus

Europos Komisijos inicijuoto Europos prekybos politikos persvarstymo išvakarėse ši nuomonė tapo puikia galimybe pabrėžti maisto produktų gamybos geostrateginę svarbą ir būtinybę apsaugoti kiekvienos šalies gamybos pajėgumus skatinant tinkamą žemės ūkio ir prekybos politiką, kartu užtikrinant organizuotą tarptautinę prekybą, kad būtų galima spręsti tiek gamybos svyravimų, tiek nuolatinio trūkumo tam tikrose geografinėse vietovėse problemas.

Nuomonės pranešėjas, EESRK darbuotojų grupės narys **Arnold Puech d'Alissac** mano, kad „IT pajėgumų raida šiandien leidžia sukurti daug veiksmingesnes priemones. Jos gali būti greitesnės, taikomos automatiškai, proporcingesnės ir visapusiškesnės, taigi ir atlikti joms priskiriamą vaidmenį – apsaugoti gamintojus ir vartotojus.“

Pranešėjas taip pat pabrėžė, kad „turime galimybę prekybos derybose įtvirtinti tvarumo sąvoką ir pirmenybę teikti ne pigesniems importuojamoms prekėms, bet nepakankamai tvarioms, palyginti su Europos, gamybos sąlygomis. Šiuo metu, kai įgyvendinamas žaliasis kursas, būtina siekti aplinkos, žemės ūkio ir prekybos politikos nuoseklumo.“

Kaip reaguot? ekonomika, jei visoje Europoje užtikrintume bendrus minimalius nedarbo draudimo standartus?

parengė EESRK Darbuotojų grupė

Kilus koronaviruso pandemijai grėsminga krizė virto visuotiniu ekonomikos nuosmukiu – per visą šimtmetį taikos laikotarpiu BVP nėra taip stipriai sumažėjęs kaip dabar – ir milijonams žmonių pradėtos taikyti įvairios nedarbo ar darbo ne visą dieną sistemos. Nors mūsų socialinės apsaugos sistemos daugeliu atvejų galėjo sušvelninti poveikį, bet apskritai jos nėra tinkamai pasirengusios, panašiai kaip ir mūsų sveikatos priežiūros sistemos nebuvo pasirengusios pandemijai, nes jos stipriai nukentėjo nuo ne vienerius metus taikytų griežto taupymo priemonių reaguojant į 2008 m. krizę.

Be to, darbuotojams ir jų darbo vietoms išsaugoti taikomos priemonės yra nevienodos. Dažnai darbuotojai, kurių darbo santykiai itin neužtikrinti, pavyzdžiui, kurjeriai arba dirbantys pagal kitas „naujų darbo formų“ sutartis, negali pasinaudoti tradicinėmis apsaugos sistemomis.

Bedarbių pašalpų sistemos yra fragmentiškos ne tik šalies viduje, bet ir tarp šalių: pašalpų skyrimo laikotarpis ir aprėptis labai skiriasi, taip pat skiriasi pašalpų dydis arba anksčiau gauto darbo užmokesčio dalis. Darbuotojų grupės užsakymu atliktame tyrime analizuojama, kaip reaguotų visos ES ir atskirų šalių ekonomika, jei pagal nedarbo draudimo sistemas būtų taikoma bendra minimali išmokų aprėptis, trukmė ir jų atitikmuo, taip Europos darbuotojams užtikrinant bendrus minimalius standartus. Tyrime hipotezė tikrinama naudojant makroekonominį modeliavimą ir atsižvelgiant į 2008 m. krizę, visą biudžeto ciklą ir, šiandien tai ypač aktualu, pandemijos sukeltą ekonomikos nuosmukį.

Rezultatai akivaizdžiai rodo, kad poveikis ekonomikai būtų teigiamas, ypač derinant su kitomis socialinės politikos priemonėmis, taip išsaugant darbo vietas ir išvengiant kito ekonomikos nuosmukio. Visą tyrimą ir daugiau informacijos rasite paspaudę šį [saitą](#).

Paskelbtas naujas EESRK grupės „Įvairovė Europa“ Europa“ užsakytas tyrimas „Naujas konsensusas dėl Europos pilietinės visuomenės vertybių ir jų vertinimo“

parengė EESRK grupė „Įvairovė Europa“

Ar pilietinės visuomenės organizacijos (PVO) Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje, Graikijoje, Vengrijoje ir Lenkijoje vienodai supranta tokias vertybes kaip demokratija, teisinė valstybė ir solidarumas?

EESRK grupės „Įvairovė Europa“ prašymu EESRK užsakytas ir Europos politikos centro (EPC) atliktas naujas tyrimas „Naujas konsensusas dėl Europos pilietinės visuomenės vertybių ir jų vertinimo“ rodo, kad tirtų šalių PVO šias vertybes iš esmės apibrėžia vienodai, net jei solidarumą aiškina šiek tiek kitaip nei demokratiją ir teisinę valstybę.

Be to, tyrimas parodė, kad PVO pripažįsta esminį pilietinio sektoriaus vaidmenį propaguojant šias vertybes. Tačiau propaguodamos šias vertybes PVO susiduria su įvairiais iššūkiais, visų pirma susijusiais su ribotomis galimybėmis gauti finansavimą, technologiniais pokyčiais ir kartų kaita, o, svarbiausia, nepalankia politine aplinka. Vyriausybė ir pati pilietinė visuomenė tampa vis labiau konfrontacinė, politiškesnė ir mažiau pasirengusi kompromisams visose tirtose šalyse. Pietų ir Rytų šalių PVO savo padėtį, vertybių suvokimą ir perspektyvas apibūdina ne taip pozityviai kaip Vakarų PVO.

Remiantis šiuo tyrimu, ateityje ir pilietinė visuomenė, ir vyriausybės turės bendradarbiauti ir dalytis inovacijomis visais lygmenimis, kad PVO galėtų ir toliau sergėti Europos Sąjungos vertybes.

Rugsėjo 2 d. EESRK grupės „Įvairovė Europa“ pirmininkas **Arno Metzler**, kartu su EPC vyresniąja politikos analitike **Corina Stratulat** ir EPC

politikos analitiku **Paulu Butcheriu** – dviem šio tyrimo autoriais –, pristatė šį tyrimą per nuotolinį spaudos renginį.

Apsilankykite EESRK tinklalapyje, kuriame rasite išsamesnius pačių PVO ir tyrimo grupės šiame tyrime pateiktus pasiūlymus ir rekomendacijas. Tyrimą, jo santrauką ir pranešimą spaudai galima rasti internete.

Redaktorės

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Numer? reng?

Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katharina Radler (kr)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarida Reis (mr)
Margarita Gavanas (mg)

Koordinator?

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Adresas

Europos ekonomikos ir socialini? reikal? komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas eescinfo@eesc.europa.eu

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarini? sesij? metu. ? EESRK info leidžiamas 23 kalbomis.

EESRK info n?ra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pob?džio dokumentai skelbiami Europos S?jungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose.

Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda ? šaltin? – EESRK info – ir kopija nusiun?iama redaktoriui.

09/2020